Kurs II

1

Homer.

Fr. Łzmacian

Va

Bachniński – 1 fl.
Janury – 1 fl.

4. fl.

Tak tedy wrócimy Ach. do ojczystej krainy po ogromnem zbiciu morza. I na pochwałkę Priamowi i Trojanom, Helenę oddawałę dla której to wielu Achajów zginęło w Troi aż. odda od ojczyzny mi. lej. — Ale idźmy szczególnie do okrętów do wojska Achajów miedziopancer- nych i ich dowódców . . . .

$l = ?$
$D = ..$
$k = ..$
$p = .$

$l = \frac{D\,100}{kp}$:

$\frac{14.6}{4}$

602845
0·7

602·450

4 14.6
24
84

20406·07
142842

602450 : 142842 = 4·21761
= 31082
= 2514
1086
– 94

5

4·21761

Homer

jest dla nas dotąd osobistością zagadkową; nawet jego istnienie jest wątpliwem. Wszystkie bowiem wiadomości o nim, jakie nam przekazała starożytność są to tylko domysły lub bajeczne podania jak n.p. to, że był ślepym. O wieku Homera: Najwięcej zasługuje na wiarę twierdzenie Herodota, że Homer żył na 400 lat przed nim t.j. około roku 850. O miejscu urodzenia Homera: Już w starożytności 7 miast prowadziło spór ze sobą o to, jak o tem świadczą następujące łacińskie i greckie dystychy (dwuwiersze): —

I.

Septem urbes certant de stirpe insignis Homeri.
Smyrna, Rhodos, Colofon, Salamis, Chios, Argos, Athenae.

II

Ἑπτὰ πόλεις διερίζουσι σοφὴν περὶ ῥίζαν Ὁμήρου.
Σμύρνα, Ῥόδος, Κολοφὼν
Σαλαμίς, Χῖος, Ἄργος, Ἀθῆναι.

Wszystkie podania zarówno jako ba, dania w starożytności uczonych wskazują na Jonię w Małej Azyi i na najbliższe wyspy zamieszkałe przez Jończyków, jako na ojczyznę Homera, zwłaszcza na Smyrnę, którą już powszechnie w starożytności uważano jako miejsce podrzenia poety; potem także na Kolofon Χίος.

Przedmiot poematów Homera
zaczerpnięty z podań o wojnie
trojańskiej, a mianowicie: „Iliada"
(ἡ Ἰλιάς) co do czasu obejmuje tylko
51 dni 10tego roku „wojny trojań-
skiej." Z tych na pierwszą rapsodyę
przypada 21 dni, a na 24tą rapsodyę,
czyli na ostatnią przypada 22 dni
tak iż na liczne wypadki, opisa-
ne w pozostałych 22óch rapso-
dyach przypada tylko 8 dni.

Iliada.

Główną treść Iliady stanowi „Gniew
Achillesa" (μῆνις Ἀχιλλῆος)
i takim też według wszelkiego pra-
wdopodobieństwa był pierwotny
tytuł tego eposu. Achilles mo-

cno obrażony na Agamemnona
wskutek tego rozgniewany na
wszystkich Greków usuwa się od
walki, aż do tej chwili, kiedy przy-
jaciel jego Patroklos padł z rąk
Hektora. W tym czasie, kiedy Achil-
les nie bierze udziału w walce
toczą się zacięte boje pod mura-
mi Troi, w których-to bojach po-
eta wyprowadza na widownię naj-
znakomitszych bohaterów greckich
i trojańskich. Wszystkie też usi-
łowania Greków, aby przemóc Trojan,
pozostają bez skutku, z tego właśnie
powodu, że Achilles nie bierze
udziału w walce. Wreszcie występ-
puje znowu Achilles wściekły na
pole walki, i zabija Hektora,

zabójcę swego przyjaciela. Tym sposobem, jak gniew Achillesa był przyczyną wielu klęsk Greków, tak znowu jego udział w walce stanowczo przechyla szalę zwycięstwa na ich stronę. Przez jednak i drugie chciał poeta uświetnić bohatera. Ale poemat nie kończy się ze śmiercią Hektora; następuje jeszcze opisanie pobytu Pryama u Achillesa, wydanie ciała, pogrzeb Hektora, przyczem okrutny gniew Achillesa przemienia się w pewien rzewny i smętny nastrój ducha, a czytelnik wzburzony opisem tylu krwawych walk i tylu gwałtownych scen znajduje wreszcie uspokojenie i pociechę w ogólne

ludzkich rozumiach po mistrzowsku przez poetę skreślonych. —

Wiersz.

Hoczas (quantitas) $\bar{\ }$ dł. $\breve{\ }$ kr. $\acute{\ }$ $\smile$

(Nos Poloni non curamus quantitatem sillabarum), (czas, trwanie, wymowa) mora = χρόνος

Hexameter. — Stopa (πούς) łac. pes, jestto połączenie dwóch lub trzech długich i krótkich zgłosek w jedną całość. — Może być kilka kombinacyi: $\acute{-}\smile\smile$ (dactylus) $\acute{-}\,-$ (spondeus) $\acute{-}\smile$ (trocheus) na koń...

Ilość zgłoski.

1) Zgłoska jest z natury długą, jeżeli jej samogłoska jest długą.

Długie: η, ω, ᾱ, ῑ, ῡ, αι, οι, ει..

krótkie: ε, ο, ᾰ, ῐ, ῠ

następstwo: πολλᾱς Natura longa Positione longa

Budowa hexametru.

Akcent = ictus, arsis | thesis

— | ∪∪

— | —

Pierwotnie był **hexameter dactylicus catalecticus**:

— ∪∪ | — ∪∪ | — ∪∪ | — ∪∪ | — ∪∪ | — ⏓

Kombinacye:

— — | — — | — ‖ — | — — | — — | — ⏓

´— — | ´— ∪∪ | ´— ‖ — | ´— ∪∪ | ´— — | ´— ⏓

´— ∪∪ | ´— — | ´— ‖₁ ∪∪ | ´— — | ´— ∪∪ | ´— ⏓

— ∪∪ | — ∪∪ | — ∪∪ | — ‖₂ ∪∪ | — ∪∪ | — ⏓

‖ **Cezura** jest to przerwa prawie w połowie wiersza. Musi ona być na końcu wyrazu, ale wśrodku stopy.

Rozróżniamy cezury: πενθημιμερής ‖₁

ἑφθημιμερής ‖₂

ΙΛΙΑΔΟΣ Α.

´— ∪∪ | ´— ∪∪ | ´— ‖ — | ´— — | ´— ∪∪ | ´— ∪

´— ∪∪ | ´— — | ´— ‖ ∪∪ | ´— — | ´— ∪∪ | ´— ∪

´— — | ´— — | ´— ‖ — | ´— — | ´— ∪∪ | ´— ∪

´— — | ´— — | ´— ‖ ∪∪ | ´— ∪∪ | ´— ∪∪ | ´— ∪

~~Meni~~

Homeri Iliados I.

1. ἀείδω = ᾄδω , opiewam
Πηληιάδης = Πηλείδης , syn Peleia,
(Πηληιάδεω = gen. patronymicon).
οὐλόμενος (ὄλλυμι) zgubny,
μυρίοι , bez liku,
τὸ ἄλγος , cierpienie
ἔθηκεν od τίθημι , przynosz, sprawić
ἴφθιμος , dzielny, potężny,
Ἀΐδης = Ἅιδης = Hades, (metaplasmus,
προϊάπτω , strącić, posyłać
ἑλώριον , zdobycz,
τεύχω , uczynić, sprawić
(zam. ἔτευχε, imp. bez augmentu i attom)
κύον (dat. plur κύνεσσιν) pies
5. οἰωνός , ptak drapieżny
(dat οἰωνοῖσι = οἰωνοῖς),
τελέω , kończyć,

ἐξ οὗ, odkąd,
τὰ πρῶτα, nasamprzód,
διαστήτην = aor.
διαστῆναι, rozejść się, rozstać się,
ἐρίζω, sprzeczam się,
ἄναξ, władca } często u
δῖος, boski } Homera (epitety ornantia)

Tłómaczenie.

Gniew zgubny opiewaj muzo! Pelej„dy Achillesa, który to (gniew) przecierpieć bez liku przyniósł Achajom (i) wiele dusz dzielnych bohaterów posłał Hadesowi, ciała ich zaś były zdobyczą ~~psó~~ wszystkich psów i ptaków drapieżnych, Zeus ~~zaś~~ tak wypełniała się wola ~~wola~~ ~~wola~~ ~~rada~~, odkąd nasamprzód rozstali się gniewni: Atryda władzca mężów i boski Achilles. —

Ciąg dalszy.

5. τίς τ' ἄρ, któż to ?(z bogów).

σφωε=(3 osob. dual), ich obydwóch,
(zam. αὐτώ)

ξυνέηκε=ξυνῆκε, od ξυνίημι,

pobudził, razem sprzęgł,

ἤ ἔρις, waśń, niezgoda,

μάχεσθαι, (skutek), łaczyć się sobą walczyć,

Λητώ=(matka Apollina)

υἱός αὐτῆς, =Apollon

ὁ γάρ, on to,

χολόομαι, gniewam się,

10. νοῦσος=νόσος, choroba,

ἀνὰ στρατόν, wojsko pod murami Troi,

ὄρνυμι, pobudzić, wzniecać,

ὀλέκομαι=ὄλλυμι,

λαοί, wojownicy,

οὕνεκα, dlatego że

ἀρητήρ, kapłan,

ἀτιμάω, znieważyć,

Tłómaczenie

Któż to z bogów pobudził ich obydwóch (w gniewie) do waśni, tak iż z sobą walczyli?
Syn Lety i Zeusa. On to bowiem rozgniewany na króla wzniecił złą chorobę między wojskiem pod murami Troi, wyginęło zaś mężów, dlatego, że Atryda znieważył kapłana Chryzesa.

Ciąg dalszy.

θοός, zwrotny,
τε – τε = et – et
λυσόμενος (part. fut. med.) oznacza: zamierzając aby wykupić,
τὰ ἄποινα, okup,
ἐπερείσιος, niezmierny,
τὸ στέμμα-τος, wieniec,

ἑκηβόλος, zdaleka celny,
ἐν χερσίν, w rękach,
ἀνά = z dat., na,
τὸ σκῆπτρον, berło,
χρύσειος, złoty,
λισσέω, błagam,
κοσμήτωρ, władzca = (Ordner).
εὐκνήμιδες, golenio-zbrojni,
o pięknych goleniach,
τὸ δῶμα-τος, (Dom), przybytek,
δοῖεν = (opt. aor.) życzenie), oby wam dali,
ἐκπέρθω, pustoszę, niszczyć,
ἱκνοῦμαι, przybywać,
δέχομαι, przyjmuję,
ἅζομαι, szanuję.

Tłómaczenie.

Ten bowiem przyszedł do zwo-
łuych okrętów Achajów, w celu
wykupienia córki niosąc niezmier-
ny okup, mając wieńce w ręku
na złotem berle, daleko-celnego
Apollona i błagał wszystkich
Achajów, szczególniej dwóch
Atrydów, władzców ludu:
„Atrydzi! i inni goleniō-zbroj-„
„ni Achajowie, oby wam bogo-„
„wie, mający przybytek na Olim„
„pie, dozwolili zniszczyć gród
Pryama i szczęśliwie do domu
powrócić: córkę zaś drogą
uwolnijcie mi, przyjmijcie
~~dary~~ okup, szanując syna Zeusa
daleko-celnego Apolla. —

20.

θεο-(σι)ο = θεου (attycka)

θεο-(σι)ο = θεοῖο (u Homera)

Πριαμο-(σι)ο = Πριάμοιο (Homer)

ἐπευφημέω, wydać przychylne okrzyki,

αἰδέομαι = ἅζομαι, szanuję, czczę,

ἱερεύς, kapłan

ἀγλαός, świetny, wspaniały,

δέχθαι = (inf. aor. med.) zam. δέξασθαι

δεχ-σ(α)σθαι = δεχ-(σ)θαι = δέχθαι,

ἀνδάνω, podobam się,

ὁ θυμός, dusza, umysł, serce,

ἀφίει = imperf. zam. ἀφίη, odprawił,

μῦθος κρατερός, słowo groźne

ἐπι-τέλλω, dorzucić,

(u H. ἐπὶ ἔτελλεν zam. ἐπέτελλεν)

jestto: tmesis, ἐπὶ pisać się z przysto

κίχημι, spotkać, zastać, zdybać,
κιχείω, = coniunct. 9

Tłómaczenie.

Następnie i wszyscy inni Achajo-
wie zgodzili się uczcić kapłana
i przyjąć wspaniały okup: lecz
nie podobało się to Atrydzie Aga-
memnonowi, źle bowiem go odpra-
wił i groźne dorzucił słowo.

25. κοῖλος, wypukły,
(κοίλαισι = κοίλῃσι = κοῖλῃς = κοίλαις)
δηθύνω, bawię, przebywam,
μή νύ τοι οὐ χραίσμῃ, może ci
to nie pomaga,
χραισμέω, pomagam,
τοι = σοι, μιν = αὐτόν = αὐτήν
ἔπεισιν od ἔπειμι, przyjść na kogoś,
πρὶν, aż

ἐνί = ἐν,

τηλόθι, daleko, z daleka,

ἐρεθίζω, gniewać, drażnić,

σαώς = σῶς, cały, nienaruszony,

κέν, κέ = ἄν (z coniunct.) enkl.

νέηαι = 2 os. l. praes. od νέομαι, powracam,

30 δείδω, ulęknąć się,

ἀκέων, w milczeniu (po cichutku)

θίς, wybrzeże,

πολύφλοισβος, szumiący huczący,

ἀπάνευθε, z dala,

κιών = ἰών, idąc,

ἀράομαι, modlę się,

τόν = ὅν,

ἠΰκομος, pięknowłosy,

τέκε = aor. pierw. od τίκτω, rodzę

35. κλύω, słuchać, wysłuchać,

ἀμφιβαίνω, stać, dookoła chodzić

ζάθεος, prześwięty,

Τενέδοιο = genet. 10

ἶφι, potężnie,

Σμινθεύς, opiekun Smintha,

εἴ ποτε = si quando,

νηός = νεώς (attycka).

χαρίεις = miły,

ἐπι-ἐρέφω, zbudować,

τὸ μηρίον, lędźwie,

ἠδέ, i,

τὸ ἔελδωρ, życzenie,

κραίνω, spełniać,

τὸ βέλος, pocisk, grot,

Tłomaczenie.

Abym cię ~~ta~~ więcej starcze nie spo-
tkał przy wypukłych łodziach czy to
teraz bawiącego czy później tu przy-
bywającego: wtedy ci już może nie

pomogę: berło i wieniec boski.
Tej ja nie uwolnię: aż na nią
starość przyjdzie w naszym domu
w Argos, zdala od ojczyzny. Odejdź,
nie drażnij mię, jeżeli chcesz odejść
cały. 30. Tak mówił, starzec zaś
ulękł się być posłuszny słowu.
Szedł w milczeniu przez wybrzeże
szumiącego morza. Zdala idąc
modlił się starzec do władzcy Apollo-
na, którego zrodziła pięknowłosa
Leto: Wysłuchaj mię, srebrnołuki,
który strzeżesz Hryzę, nad Killą
świętą i Tenedoję potężnie panu-
jesz, Opiekunie pól od myszy.[1]
Jeżeli ja ci kiedyś wspaniałą
świątynię wybudowałem, jeżeliś ni
czci twą spalił lędźwie byków

i kóz, — tak spełnijże moje życzenie: ~~łzy Danaidów niechaj zastąpią twoje groty~~. Oby zapłacili Danaowie moje łzy twoimi strzałami.

15. Ciąg dalszy.

τὸ κάρηνον, wierzchołek,
χώομαι, gniewam się,
τὸ κῆρ, serce,
ὦμος, barki; plecy,
ἡ φαρέτρη, kołczan,
ἀμφηρεφής, dokoła-kryty,
κλάζω (tem. κλαγγ) chrzęścić, grzmieć,
ὀιστός, strzała, grot,
κινηθέω, poruszać się,
ἔοικα, jestem podobien,
ἕζομαι, siedzieć,
μεθίημι, wypuszczać,

ὁ ἰός, strzała, grot

50 ὁ οὐρεύς, muł,

ἀργός, szybkonogi,

ἐχεπευκής, ostry, dotkliwy,

ἡ πυρά, stos,

θαμειός, gęsty,

νεκύς, trup,

καίω, palić,

τὸ κῆλον, pocisk,

ἐννῆμαρ, 9 dni

ἀγορά, wiec,

ἐπιτίθημι, nakładać,

ὁ φρήν (φρενός), serce, dusza,

λευκώλενος, białoramienna

κήδομαι, troszczę się,

— · —

Tak rzekł modląc się, [stary] wysłuchał go
(Foibos) Apollo. Zszedł następnie
z wierzchołków Olimpu z gniewem
w sercu, ~~mając~~ a na ramionach [mając]
łuk i dokoła kryty kołczan. Zabrzęczały
strzały na ramionach rozgniewanego, ~~gdy~~ [skoro] się [tylko] poruszył: tak
szedł nocy podobien. Usiadł z dala
od okrętów i na nie strzałę wypuścił. Straszny dźwięk rozszedł się
ze srebrnego łuku. Najpierw
zabijał muły i pieski szybkonogie, następnie ostrą wypuściwszy strzałę i ich samych zabijał: ciągle paliły się gęste stosy
trupów. — Przez 9 dni ~~w~~ latały
wśród obozu pociski boskie, w
dziesiątym zaś dniu Achilles

zwołał lud na naradę: Tego bowiem natchnęła białoramienna Hera: troszczyła się bowiem o Danajów, że ich z wej umierających widziała.

55. ἀγείρω, zbierać,
ἠγέρθεν = ἠγέρθησαν,
ὁμηγερής, pospołu zebrany,
πόδας ὠκύς, szybkonogi,
οἴομαι, sądzę, myślę,
ἄμμε = ἡμᾶς,
πλάζω (tem. πλαγγ), pędzę, gonię,
πάλιν πλαγχθείς, odparty,
ἄψ, nazad,
ἀπονοστέω, powracam,
λοιμός, zaraza,
δαμάω, gnębię,
ἀλλ' ἄγε, nuże

ἐρείω, karyatać,

ἐρείομεν (coniunc. z κρότος) sprośnie

ὀνειροπόλος = wykładacz snów,

τὸ ὄναρ, sen,

τόσσον, tak wiele

εἴ τι – εἴ θ', cyto – cyto

ἐπιμέμφομαι, pierdzieć się

εὐχωλή, ślub, wotum,

ἑκατόμβη, ofiara: stogłowa

ἀντιάω τινός, spotkać się, otrzymać,

ἡ κνίση, woń,

ἀρνειῶν (nieśm: ἀρήν) baranek,

τέλειος, dobrany,

ἀπαμύνω, odbić

(ἡμῖν) λοιγός, nieszczęście,

(βούλεται – czy on zechce,)

A skoro ci ~~zebrali się~~ zgromadzili
się i byli pospołu zebrani, tym
powstawszy tak mówił szybkono-
gi Achilles, Atrydzi, sądzę, że
~~teraz~~ skoro teraz jesteśmy odparci, trzeba nazad
powracać, gdyż tak unikniemy
śmierci, kiedy razem ~~nieprzyja-~~ wojna
~~ciel~~ i ~~także~~ zaraza gnębią Acha-
jów. Nuże zapytajmy jakiego wieszcz-
ka, albo kapłana, albo wykła-
dacza snów, gdyż i sen od Zeusa
pochodzi, aby nam powiedział
dlaczego tak wielce rozgnie-
wał się Foibos Apollo; czyli jest
rozżalony z powodu niewykona-
nia ślubu czyli z powodu
hekatomby, azali zechce przyjść
w ofierze ~~won~~ baranków i dobra-

nych kóz, i oddalić od nas nieszczęście. —

65.

οἰωνοπόλος, wieszczek,
ὄχα = longe,
ᾔδει = imperf. od οἶδα,
ἐόντα = ὄντα,
ἡγέομαι, prowadzić,
νήεσσι = Dat.
εἴσω = do,
διά = z acc., dla, z powodu,
ἡ μαντοσύνη, wróżbiarstwo,
ὅς, ἥ, ὅν, swój,
θε, jemu,
ἔπορον, udzieliłem,
ὅ, on,
σφιν = αὐτοῖς,
εὖ φρονέω, dobrze życzyć,

ἀγοράομαι, zabrać głos,
μετέειπεν, przemówił,

Formułki = wiersze powtarzające się.

Tak to powiedziawszy usiadł, wśród nich powstał Kalchas Testorydes, największy z wieszczków, co wiedział przeszłość, przyszłość i teraźniejszość, który prowadził okręty Achajów do Ilionu, dzięki swojemu wróżbiarstwu, którego mu udzielił Foibos Apollon, ten im będąc dobrze życzliwy, tym zabrał głos i przemówił.

70.

διίφιλος, ulubieniec Zeusa,
μυθέομαι, objaśniać,
ἑκατηβελέτης, z daleka celujący,

5 τοιγὰρ, — a więc,
ἐρέω, — powiem,
συντίθημι, — pomiarkować,
ὄμοσσον - aor. imp.,
ἀρήγω, — pomagać,
πρόφρων, — chętnie,
χολωσέμεν = fut.,
αὐτῆμαρ, — na razie,
2 χόλος, — gniew,
καταπέσσω, — stłumić,
κότος, — zawziętość,
ἑός = ὅς = suus, — swój,
τὸ στῆθος, — pierś,
φράζομαι, — zmówić,
σώζω, (σάω-σεις fut.) — ocalam

O Achillesie ~~wytłómaczyć mi~~ prosisz mię, ulu-
bieńcu Zeusa, żebym ci wytłómaczył gniew Apollina daleko-
celnego władcy. A więc ja ci powiem:
ty zaś pomiarkuj i przysięgnij
mi, że mi chętnie będziesz poma-
gał słowy i rękoma. Już bowiem
rozumiem, że rozgniewam męża,
który potężnie rządzi Argiwami i
słuchają go Achajowie. Potężniejszy
jest bowiem król, gdy się rozgniewa
na nędznego męża: Chociaż bowiem
na razie gniew stłumi, lecz
zatrzyma go dotąd w swych piersiach
dopóki się nie zemści. Ty ~~mi~~ zaś
będziesz mówił, ~~jeżeli mię~~ ocalisz.

89.

μὰ Ἀπόλλωνα, na Apollina,
θεοπροπίον, wyrok boski, wróżbę,
οὖτις, nikt,
ἐμεῦ = gou,
δέχομαι, patrzę, spodziewam,
χθών -νός, ziemia,
ἐπιφέρω χεῖρας, podnieść na kogoś ręce,
οὐδέ, nawet nie
εὔχομαι, chełpić się,
βαρύς, ciężki,

~~Powtarzanie!~~

90.

αὐδάω, rzec, odrzec,
ἀμύμων, zacny, bez skazy,
τοὔνεκα, dlatego,
ἀπαυθέω, odmówić,
λοιγός, nieszczęście,

πρίν – πρίν, nie prędzej – jak

ἀποδόμεναι = ἀποδοῦναι,

ἑλίκωπις, z wesołymi oczyma,

ἡ κούρη, dziewczyna

ἀπρίατος, bez datku,

ἀνάποινος, bez wykupna,

(ἄγειν zależy od πρίν),

ἱλασσάμενοι = part. aor. med.

ὁ εὐρυ-κρείων, szeroko-dzierżawny,

ἄχνυμαι, sierdzę się, gniewam się,

φρένες, serce

πίμπλημι, napełniam,

ἀμφιμέλας, ponury, czarny,

τὸ μένος, gniew

λαμπετάω, patrzeć wzrokiem,

ὄσσο grozić,

κάκα, ponuro,

τὰ κακὰ μαντεύεσθαι, nieszczęścia przepowiadać,

15/7 05 3

ἀγορεύω, mówię,
πολὺ βούλομαι, przekładam,
(προ-βέβουλα, przedłożyłem)

Teraz zebrać się na odwagę i rzekł ~~ni~~ zacny wieszczek: nie jest on rozgniewany z powodu ślubu ani z powodu hekatomby, lecz z powodu kapłana którego zelżył Agamemnon, ani nie uwolnił córki ani okupu nie przyjął, dlatego to nieszczęście zsyła wybkonogi i będzie zsyłał, i nieprędzej uwolni Danajów od nieszczęść, aż oddadzą ojcu córkę z wesołymi oczyma dziewczynkę bez datku i bez wykupu, i aż kapłan uczyni w Chrysen hekatombę ✓.

Gdy to tak rzekłszy usiadł, powstał

w pośród nich bohater Atryda szero-
ko dzierżawny Agamemnon rozgnie-
wany; serce zaś ponure napełniło się
wielkim gniewem, a grożące oczyma
jak ogień rozpalonymi, ~~[illegible]~~
i na Kalchasa najpierw ponuro
spoglądając rzekł:

492

διατμήγομαι, rozejść się,

ἅλλομαι,

αἰγλήεις

Gdy się oboje tak naradzili, rozeszli
się; ona wtedy zanurzyła się do
głębokiego morza z jasnego Olimpu,
Zeus zaś poszedł do swego pałacu.
Wszyscy zaś bogowie powstali ze
swych miejsc naprzeciw swego ojca,
i nikt nie śmiał czekać nań przy-
chodzącego, lecz stanęli naprze-
ciw.

Tam usiadł on tam na tronie; Hera zaś zmiarkowała po nim, zobaczywszy go, że z nim naradzała się srebrnonoga Thetis, córka morskiego starca. Natychmiast przemówiła do Zeusa ~~u~~szczypliwymi słowy: „Któż z bogów naradzał się znowu z Tobą, o przebiegły?! Zawsze ci jest miłem zdala odemnie tajemne plany knuć i przedsięwziąć; a nigdy nic nie chcesz powiedzieć mi z własnej woli słowa, coś zamyślił. –

δεινός — straszny,

(φάανθεν od φαίνω, aor. pass.)

μιν = αὐτόν lub αὐτήν,

προς-αυδάω, przemówić do kogoś,

φωνέω, mówić,

ἔπεα πτερόεντα, lotne słowa,

αὖτε — znowu,

τέκος, córka,

ἴδῃ gen. aor. med.

ἡ ὕβρις, pycha,

ἐρέω, (fut.) od wypowiedzieć,

τελέεσθαι, — fut.,

ὑπεροπλίη, zuchwały,

ὀλέσσῃ (fut. 3 os.) od ὄλλυμαι, zgubić.

235. 19

τὸ = ὅ,

τὸ φύλλον, liść,

ὁ ὄζος, gałąź,

φύω, puszczać,

ἐπεὶ πρῶτα = ubi primum,

τομή, pień,

τὸ ὄρος. ~~skała~~, góra,

ἀναθηλέω, kwitnąć,

περιλέπω, obłupić do skoła,

ὁ χαλκός, żelazo,

αὖτε, zaś,

υἷες = υἱοί,

ἡ παλάμη, dłoń,

φορέω = φέρω,

δικασπόλος, sędzia,

εἰρύω = ἐρύω, strzegę,

ὅρκος, przysięga,

θέμιστες, prawo (zakony).

ποτέ = aliquando,

ποθή, tęsknota,

δυνήσεαι = δύνησῃ

χραισμέω, dać pomoc,

περ, lubo,

εὖτε, gdy,

ἀνδροφόνος, mężobójca,

ἔνδοθι, wewnątrz,

ἀμύσσω, rozierać,

τίω, czcić,

οὐδέν wcale nie.

Przysięgam bowiem na berło, które już nigdy liści i gałęzi nie puści, gdy~~ż~~ ~~[illegible]~~ odkąd opuściło pień w górach, ~~[illegible]~~ ani się nie zazieleni; żelazem bowiem zostało obdarte ~~cało~~ dookoła z liści i kory; teraz zaś niosą go

w dłoni synowie Achajów jako są Dziowie, którzy prawa (od Zeusa) strzegą; to ci będzie wielką przysięgą; zaiste ~~nie~~ kiedyś przyjdzie tęsknota na Achajów za Achillesa; wtedy nie będziesz mógł (lubo zagniewany) dać pomocy, gdy wielu będzie padać zabitych od Hektora, mężobójcy; wewnątrz gniew cię będzie pożerał, i będziesz zagniewany, żeś wcale nie uczcił najwaleczniejszego z Achajów. —

<u>240.</u>

ποτὶ = προτ(ι) = πρὸς, na, o,
ἧλος, gwóźdź,
πείρω, nabijam,
ἑτέρωθεν, z drugiej strony,

μηνίω, gniewam się,

ἠδυεπής, słodkomówny,

λιλύς, wdzięczny,

ἀγορητής, mówca,

αὐδή, mowa,

ῥέω, płynąć,

μέροψ, -πος, śmiertelnik,

(ἐ)τράφεν = ἐτράφησαν,

ἠδὲ = καὶ

γενεά, pokolenie,

ἠγάθεος, boski,

Tłomaczenie.

Duobus litigantibus tertius gaudet.

313.

πένομαι, krzątać się,

λήγω τινός, zaniechać czego,

ἀπειλέω, grozić,

τῷ = ᾧ , οἱ = ει

κῆρυξ, herold,

ὀτρηρός, skrzętny,

θεράπων, sługa,

ἑλόντε χειρός, weźcie za rękę,

ῥίγιον, gorzej,

προΐει – imperf.

ἀγέμεν = inf. imperat.

(dodać taki ostry nakaz)

γηθέω, cieszę się,

ταρβέω, ulęc się,

αἴδομαι, szanować, (cześć ponieść)

ἔρομαι, pytam się,

Achilles mówi: Powtórka 288.

Ach, tobym pozwolił nazwać się nędznikiem i nikczemnikiem, gdybym ci we wszystkiem, cokolwiek powiesz ustępował, Innym sobie tam rozka-

żuj, ale nie mnie. Ale co innego Ci powiem, ale ty sobie to weź do serca: Wręcz nie będę z tobą walczył o Dziewicę, ani z tobą ani z nikim, odbieracie mi bowiem dar, który mi raz dali — ale z tych innych rzeczy, które mam na czarnej łodzi, niczego nie weźmiesz. Gdybyś wbrew mojej woli chciał zabrać, próbujno, aby i tamci poznali; wnet czarna posoka koło kopii Ci się potoczy. Gdy oni tak wrogimi słowy się ~~spierają~~ starli, wstali i rozpuścili wiece przy łodziach Achajów. Pelejda poszedł do łodzi równowacznej wraz z synem M. i swoją drużyną: Tymczasem Atryda kazał spuścić zwinną

Łódź na morze dobrał wioślarzy
i wprowadził na nią hekatombę
posadził na niej pięknolicą
Hryzeidę, ~~at~~ a jako przywódzca
wszedł na nią mądry Odyseusz.
Ci tedy potem siedli na łodzi
i popłynęli po wilgotnych
szlakach morskich. Atryda
potem kazał wojsku oczyścić
się. Ci się też oczyszczali i po-
myje do morza wlewali. Skła-
dali Apollinowi dobrowolne
ofiary z byków i kóz wzdłuż wy-
brzeża morza bezpłodnego, kopeć
zaś wzbijał się ku niebu doko-
ła kłębiącego się dymu.

Χαίρετε, witajcie,

ἄσσον ἴτε, zbliżcie się,

σφῶι = ὑμᾶς.

διογενές, potomek Zeusa,

σφωιν im.

μάρτυς - ρος, świadek,

μάκαρ, szczęśliwy,

θνητός, śmiertelny,

ἀπηνός, zuchwały,

χρειών potrzeba,

ἀμῦναι, odwrócić,

ὄλοιος, zgubny,

θύω, szaleć,

οὐδέ, i nie,

νοέω, widzieć,

ἅμα, razem,

ὀπίσσω, przeszłość,

πρόσσω, przyszłość,

μαχέοιατο ζ ofiar.

Tak to oni krzątali się po obozie.
Ale Ag. nie zaniechał pogróżki
którą był uczynił Achillesowi. Rzekł
on do T. i Eu., który byli jego herol-
dami i skrzętnymi sługami: „Ruszaj-
cie do namiotu P. Achillesa, za rękę
weźcie i wprowadźcie pięknolicą
Bryzeidę, a jeżeli jej nie wyda, to
ja przyjdę z liczniejszym pocztem
i sam ją zabiorę – a to będzie
gorzej dla niego. To rzekłszy odpra-
wił ich i wszystkie dorzucił im
słowo. – Oni niechętnie poszli
wzdłuż wybrzeża bezpłodnego
i przybyli do namiotów i łodzi
M., zastali go siedzącego pod na-
miotem i przy łodzi czarniawej,
ale nie ucieszył się Achilles

pobaczywszy ich. Oni też ulękły się i przejęci czcią dla króla stanęli, i niczego dać nie wyrzekli i o nic nie pytali. Ale on wyczytał w ich sercu i rzekł do ni

340.

κίω, idę,
ἄφαρ, opodal,
νόσφι opodal,
λιάζομαι, oddzielić się,
πολιός-ά-όν, siny,
ὄζος, toń morska,
ἀπείρων-ονος, niezmierzony,
ὀρέγνυμι - wyciągać,
ἔτεκε od τίκτω, rodzę
μινυνθάδιος - krótkożyjący,
ὄφελλεν od ὀφείλω, powinienem,
ἐγγυαλίζω, dostarczyć, dać

ὑψηρεφέτης, na wysokości (górujący)

τυτθόν, o mało,

οὐδὲ τυτθόν, ani tyle nic (nic a nic)

ἀπαπειράω, pozbawić, zabrać,

395. εὔζωνος, o pięknej kibici,

ἀέκων, wbrew jego woli,

ἵκοντο = zbliżyli się.

πολυβενθής, głęboki wielce

τὸ ἱστίον, żagiel,

στέλλομαι, zwijam żagle,

θέσαν = od τίθημι, (spuścili maszt,

~~στέλλομαι~~, ἱστός, maszt,

ἱστοδόκη, łożysko na pokrzcie,

ἀφέντες = od ἀφίημι, spuścić,

πρότονος, -lina okrętowa

πελάζω, przybliżyć

καρπαλίμως, prędko

Śpiew żyda

Kiedy powstanie Polakom
A nam żydkom na co to
My musimy nadstawiać
Jak nie placów - to złoto
Aj waj!!

Raz poszedłem pod lasem
Aż wyskakuje z hałasem
Jakiś wojak - juści Polak
Miał pistolet za pasem
Aj waj!!

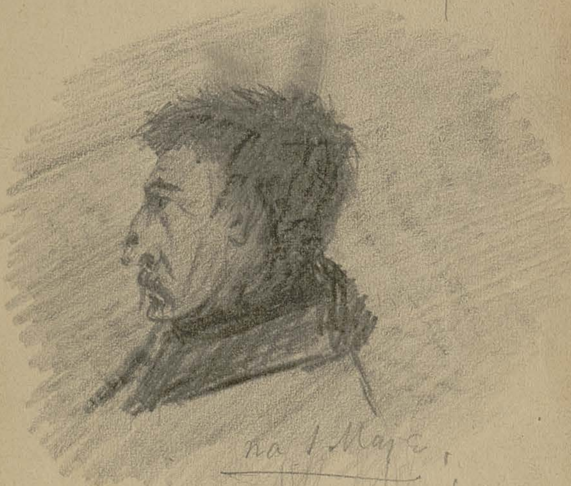
Zmierzył strzelbą prosto w głowę
Mozes tyż śpiąg - zakrzyknął
Jo ze strachem - buch do rowu
Z Nogiem do góry fiknął
Aj waj!!

Szczęściem woda była w rów
Ja wyszedłem stucham znów

Strzelbowani, Knutowanie:
Hurra! hurra! piff paff, puff!:
Aj wej!!?

Ale wszystkowi na obczyźnie
Wszędzie jemu, biedą strach,
Ten cię strzelbnie, ten cię bije
Moskal, zbójca, strażnik Lach
Aj wej!!!
biedny człek! bieda, bieda
gej wai wej!!!

żale
55. ἦλθε – jako,
ἀδινός, żbity, tłumny,
γλαφυρός, wklęsły,
βόθρος, wgłębienie
ῥόθανον, z pustaci grona,
πέτομαι, latam,
τὸ ἄνθος, kwiat,
εἰαρινός, wiosenny,
ἤϊον, wybrzeże
στιχάομαι, kroczę,
ἴλαδον, rota za rotą,
ὅσσα, wieść,
δεδήει = od δαίω, (palić), rozlał
ὀτρύνω
τετρήχει od ταράσσω (wzburzyć się),
στεναχίζω, jęczeć,
ἐρητύοντο – powstrzymywali
σχοίατο – od ἔχω (się) powstrzy-
mać się
σπουδῇ – ledwie, z trudnością

na 1 Maja

Kościo[illegible] / pieśki

Grażyna. Maraton

Przyg. p. Ben. W[illegible]

Pan Tadeusz

Wiesław

Lubow. Maliny

Leszek biały. Lach serdeczny

[illegible]

Wstęp k. Kości[illegible] Śpiewy Janusza. Ranek.

Do Melpomeny. Na po[illegible]

Hymn do Boga

~~[illegible]~~ Ukraina

Elegia na grobie i Kości[illegible]